

KATECHEZE „ROZDĚLOVÁNÍ TĚLA PÁNĚ NA RUKU“ – 4

1. část – POZNÁNÍ, VZDĚLÁVÁNÍ, KATECHEZE
2. část – EUCHARISTIE - VEČEŘE PÁNĚ
3. část – HOSTINA (<https://www.boscoostrava.cz/nedelni-katecheze/>)
4. část byla připravena 20.6.2021 (12. neděle v mezidobí / cyklus B).

4. katecheze: ZPŮSOBY PŘIJÍMÁNÍ V DĚJINÁCH A TECHNIKA PŘIJÍMÁNÍ NA RUKU

*V civilu, bez kolárku, bez štóly a ornátu
při mši ve Wolfesingu v r. 1976: prof. Josef Ratzinger*

Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije. Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení.

Naše dnešní přemítání o Večeři Páně začneme slowy apoštola Pavla, která jsme slyšeli: „*Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije. Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení.*“ (1Kor 11,27-29) Jak tomu rozumět? – Uvykli jsme tomu, že se tím myslí např., že děti kolem 3. třídy mohou k 1. sv. přijímání, protože už umí „rozpoznat“ rozdíl mezi Tělem Páně a obyčejným chlebem. Možná jsme ale uhnuli.

Pomožme si vyprávěním Bratra Palečka: „*Když jedenkrát vyšel Paleček poříčskou branou za město, spatřil tam nemocného ubožáka, který ležel na hnojišti. Toho člověka nevzali do špitálu a nechali ho tam hynout, protože byl plný boláků a lid se bál nákazy. Jakmile Paleček nešťastníka uviděl, pojala ho veliká lítost a zastyděl se, že se ho ostatní štítí. Sám jej však do špitálu odnést nemohl, i rozeběhl se do Prahy a zamířil do Týna k arcibiskupu mistru Janu Rokycanovi a řekl mu: „Ach, zle je, zle je, bratře Rokycano! Nalezl jsem za městem na hnoji tělo boží. A prosím tebe, co nejrychleji vyprav se mnou čtyři studenty, aby mi to tělo boží pomohli vyzvednout a se vši úctou k takové svátosti přinést k tobě.“ Když arcibiskup uslyšel ta slova, vypravil s Palečkem čtyři studenty s nosítky, svícemi a zvonečky, aby svátost přinesli k němu do kostela. Paleček dovedl studenty k nemocnému, kterého naložili na nosítka a nahého a zuboženého přinesli arcibiskupovi. Arcibiskup se velmi podivil, když uviděl, jaký nečekaný náklad mu přinášejí do týnské fary, ale Paleček pravil: „Nuže zde je, bratře Rokycano, to ubohé tělo boží, zde ti přinášíme samotného Krista Pána. Dej ho obléci a postarej se o něho milosrdně, jak to učíš své věřící. Říkáš přece v kázáních, že co dobrého činíme i nejubožejšímu stvoření božimu, samému Bohu činíme.“ I musel dát arcibiskup toho ubožáka obléci a donést do špitálu, teprve pak se Paleček spokojeně rozloučil a odešel.“*

Bylo by potřeba nově promyslet, co znamenají asi nejstrašidelnější slova Tomáše Akvinského v 9. sloce písň 717: **Sióne, chval Spasitele**: „*Dobří, zlí ho požívají, nestejný však úděl mají: život nebo prokletí. Zlý je k smrti, dobrým k žití; jedny hubí, druhé sytí téhož chleba přijetí.*“ Bůh nám buď milostiv, pokud apoštol Pavel tělem Páně rozuměl církev a nerozpoznáváním myslel naši slepotu pro ty na okraji.

Dnes si konečně připomeňme něco ke způsobům „přijímání“.

Schváleny jsou tyto varianty:

pod jednou způsobou:

- Tělo Páně na ruku
- popř. do úst ☹ (*zvl. po pandemii NEZODPOVĚDNÉ A BEZOHLEDNÉ*)
- Krev Páně nemocnému (kvůli polykání nebo bezlepkové dietě)

pod obojí:

- pitím (*zvl. po pandemii PROBLÉM, nutno hledat nový způsob*)
- namáčením (často zneužíváno, aby nemohl člověk přijmout na ruku ☹☹☹ – to je faul !!!)
- při východní liturgii kostičky namočené v kalichu lžičkou do otevřených úst při záklonu hlavy ☺

pozn. z rubrik: přijímající si nebere sám (tj. bez vědomí či pokynu rozdělovatele; z důvodu teologického, popř. hygienického)

Z doby otců se dochoval dopis církevního učitele sv. Basila, ve kterém píše: „*I v chrámu kněz podává částku, a kdo ji přijme, plným právem ji podrží, a tak vlastní rukou přiloží ke rtům.*“ (Patrologia Graeca 32,483)

V mystagogických katechezích Cyrila Jeruzalémského čteme: „*Když se tedy přibližuješ, nepřistupuj a nepřijímej s nataženými rukama ani s roztaženými prsty, nýbrž polož levou ruku nad pravou jako trůn, jako bys přijímal krále, a na sevřenou dlaň přijmi Kristovo tělo a odpověz „Amen“.* Když pak posvětiš svůj zrak dotykem s posvátným tělem, přijmi je pozorně, aby ti nic z něho nepřišlo nazmar. Co bys nechal upadnout, to považuj za ztrátu jednoho z vlastních údů.“ (5.kat.,21)

Cesarius z Arles říká: „*Všichni muži, kteří si přejí přijímat, si umyjí své ruce a všechny ženy rozestrou čisté roušky, na něž by přijaly tělo Kristovo.*“ – přinejmenším zajímavé z hlediska dobového pozadí.

Pectorius z Autunu (2./3.stol.) vybízí věřícího, aby pojeďl posvátný pokrm „*drže rybu v rukou*“; ryba byla v křesťanském starověku symbolem Krista (viz katakomby a mozaiky).

Sv. Atanáš Sinajský (7.stol.): „*Pak kněz dodá: „Svaté svatým! Co to říká? Uvědomte si, nejmilejší, jak přistupujete k přijímání božských tajemství; ať nikdo z vás se nepokouší přijímat, aby neuslyšel: Nedotykej se mě, odejdi ode mě ty, který se přidržuješ nepravostí a konáš zlo. Vzdal se ty, který neuznáš za hodné odpustit bratru.*“ (Kanc.-522/6); **hněv** byl považován za jednu z hlavních překážek přijímání těla Kristova. Ježíš řekl: „*Přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeň, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.*“ (Mt 5,23n) Kdybychom vzali vážně Ježíšovo slovo, kdo by tu dnes zůstal?

Jaká je technika rozdávání a přijímání:

chyby do úst:

- nepatrná štěrbinna nebo délka jazyka nebo chřtán dokořán
- nepředvídatelné prudké pohyby hlavy či pukrle
- dotek prstů a rtěnka, pára v zimě (dech), popř. vyndávací zuby
- hygiena a zápach
- nevkus

info na ruku (PROSÍM – zkusme si to – DĚKUJI):

- ve výši prsou – ani u těla, ani napjatě – přirozeně
- dlaně nad sebe (možno pravák pravou vespod), ne do „potevřené knížečky“ ani jen do prstů
- buď hned (to je lepší) nebo po úkroku X ne odnášet pryč, jinak bude zadržen !
- ne „nasypat jak bonbóny“, ale 2. rukou položit na jazyk
- ne „zbožně adorovat“, Ježíš přece neřekl „pojd'te, klanějte se“
- pozn.: s berlemi více času a lze i v lavici; se zpěvníkem pod paží

Brněnský biskup Vojtěch řekl: „*Po schválení Římem je každé dohadování ve společenství naší církve nejen zbytečné, ale přímo **škodlivé a rozkladné**... Každá změna vzbudí pozornost a někdy u někoho i nelibost. Bylo by velkou škodou, kdybychom věnovali větší pozornost úvahám o tom, jak Krista ve svátosti přijímat, než Ježíši Kristu samotnému.*“ (98/II)

Nejen ke způsobu přijímání, ale ke slavení mimořádného obřadu Večeře Páně, tzv. tridentské mše, se vyjádřil papež František v tom smyslu, že *návrat k předkoncilní liturgii chápe u **starší generace**, avšak u mládeže tomu nerozumí a považuje to spíše za jakousi módu* (Ad limina 2014).

Olomoucký arcibiskup Graubnera k tomu řekl: „*Snahu některých věřících navrátit se k tridentské mši považuji za nedomyšlenou. Pokud bychom chtěli mít opravdový užitek z jejího slavení, museli bychom přijmout i další tehdejší pravidla... Souhlasím se všemi, kdo volají po prohloubení liturgického slavení, ale **prohloubení** není v návratu k starým formám, nýbrž v náročnosti a pravdivosti, v jednotě slavení a života ... Určitá nechuť či neschopnost ztratit svou individualitu a raději ty ostatní při liturgii nevnímat, může odpovídat individualismu světské společnosti, která se však rozpadá a chce-li mít naději do budoucnosti, potřebuje znovu objevit hodnotu společenství.*“ (Proglas 2016/IX)

Biskupové uzavřeli takto: Přijímání na ruku „*vpojuje přijímajícího plněji do děje posvátné hostiny: kněz (biskup, jáhen...) jako rozdělovatel dává a věřící jako ten, kdo **se činně účastní**, přijímá a vkládá do úst. Tedy: eucharistii si ani sám nebere, ani mu není do úst vložena, ale přijímající se může (a má) sám vhodně zapojit do děje sycení Kristových učedníků... Nezbytný předpokladem je vědomí živé víry, že přijímám „někoho“, a ne „něco“... Řada lidí vnímá, že nepřijímají jen „sousto“, ale vzácný dar, a to způsobem, který je v naší kultuře velmi srozumitelný a je adekvátní: vstoje, do pozvednutých dlaní, tak, že tento dar vidí a sami přijímají. Ani v profánním životě by dnes zřejmě nejvzácnější dar nikdo nepřijímal jinak.*“ (97/XII)